

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 116/24

V Lucemburku dne 29. července 2024

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-119/23 | Valančius

Jmenování unijních soudců: členský stát může z kandidátů uvedených na seznamu sestaveném vnitrostátní skupinou nezávislých odborníků navrhnout jiného kandidáta než kandidáta s nejlepším ohodnocením na tomto seznamu, pokud navrhovaný kandidát splňuje požadavky stanovené Smlouvami

Vláda členského státu, která zřídila skupinu nezávislých odborníků pověřenou ohodnocením kandidátů na funkci soudce Tribunálu Evropské unie a sestavením seznamu kandidátů splňujících požadavky nezávislosti a odborné způsobilosti stanovené Smlouvami¹, může navrhnout z kandidátů uvedených na tomto seznamu jiného kandidáta než kandidáta s nejlepším ohodnocením, pokud navrhovaný kandidát tyto požadavky splňuje.

Virgilijus Valančius byl v roce 2016 jmenován soudcem Tribunálu Evropské unie. Po skončení jeho funkčního období v roce 2019 zveřejnila litevská vláda výzvu k podávání kandidatur a přijala postup za účelem výběru kandidáta na toto místo. V souladu s tímto postupem sestavila pracovní skupina složená převážně z nezávislých odborníků seznam kandidátů seřazených v sestupném pořadí podle získaného ohodnocení. Nejlépe ohodnocenou osobou na tomto seznamu byl V. Valančius. Rozhodnutím ze dne 4. května 2022 navrhla litevská vláda osobu zařazenou na seznamu kandidátů na druhém místě jako kandidáta na místo soudce Tribunálu. Po záporném stanovisku výboru 255² k tomuto kandidátovi navrhla litevská vláda rozhodnutím ze dne 19. dubna 2023 jako kandidáta na toto místo osobu uvedenou na třetím místě seznamu kandidátů, a to Sauliuse Lukase Kalėdu. Rozhodnutím ze dne 15. září 2023, přijatým na základě kladného stanoviska výboru 255, jmenovaly vlády členských států S. K. Kalėdu soudcem Tribunálu.

Virgilijus Valančius podal ke Krajskému správnímu soudu ve Vilniusu (Litva) návrh na zrušení obou rozhodnutí litevské vlády, jimiž navrhovala uvedené kandidáty. Vzhledem k pochybnostem o vlivu unijního práva na vnitrostátní postupy navrhování kandidátů na funkci soudce Tribunálu se uvedený soud obrátil na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce.

Ve svém rozsudku Soudní dvůr připomíná, že **požadavek nezávislosti soudů** konkretizuje základní hodnotu právního státu zakotvenou v článku 2 SEU a **platí jak na unijní úrovni, zejména pro soudce Tribunálu, tak na úrovni členských států** pro vnitrostátní soudy. Soudní dvůr z toho vyvozuje, že hmotněprávní a procesní podmínky jmenování soudců Tribunálu musí umožnit **vyloučit jakékoli oprávněné pochybnosti** jednotlivců o tom, **že tito soudci splňují požadavky nezávislosti a odborné způsobilosti**, které jsou podle článku 19 SEU a článku 254 SFEU vyžadovány pro výkon funkce soudce Tribunálu. Za tímto účelem je zejména nezbytné **zajistit integritu celého postupu jmenování soudců Tribunálu**, a tudíž i jeho výsledku v **každé fázi, z níž se tento postup skládá**.

Pokud jde nejprve o vnitrostátní fázi navrhování kandidáta na funkci soudce Tribunálu, má Soudní dvůr za to, že při neexistenci zvláštních ustanovení v tomto smyslu v unijním právu přísluší každému členskému státu, aby stanovil procesní podmínky navrhování takového kandidáta. Každý členský stát se tedy **může svobodně rozhodnout, zda**

stanoví postup pro výběr a navrhování kandidáta, **či nikoli**. Procesní podmínky však nesmí u jednotlivců vyvolat oprávněné pochybnosti o tom, zda navrhovaný kandidát splňuje požadavky stanovené Smlouvami. Okolnost, že se zástupci zákonodárné nebo výkonné moci účastní procesu jmenování soudců, nemůže sama o sobě vyvolat takové oprávněné pochybnosti. **Zapojení nezávislých poradních orgánů**, jakož i **existence povinnosti uvést odůvodnění ve vnitrostátním právu** však mohou přispět k větší objektivitě postupu jmenování. Pokud jde o hmotněprávní podmínky pro navrhování kandidátů, členské státy mají při vymezení těchto podmínek široký prostor pro uvážení. **Musí** však bez ohledu na procesní pravidla přijatá za tímto účelem **zajistit, aby navrhování kandidáti splňovali požadavky nezávislosti a odborné způsobilosti** stanovené Smlouvami.

Pokud tedy členský stát zavedl postup výběru kandidátů na místo soudce Tribunálu, v jehož rámci je skupina nezávislých odborníků pověřena sestavením seznamu kandidátů z těch z nich, kteří splňují požadavky stanovené Smlouvami, a označením ve formě doporučení kandidáta s nejlepším ohodnocením, pouhá skutečnost, že se vláda tohoto členského státu rozhodla navrhnout jiného kandidáta uvedeného na tomto seznamu, než je kandidát s nejlepším ohodnocením, sama o sobě nepostačuje k závěru, že tento návrh může vyvolat oprávněné pochybnosti o tom, zda navržený kandidát uvedené požadavky splňuje.

Pokud jde dále o druhou fázi postupu jmenování soudců Tribunálu, a sice fázi týkající se **účasti výboru 255**, Soudní dvůr upřesnil, že pro účely přijetí stanoviska **musí** tento výbor **ověřit, zda kandidát navržený na místo soudce Tribunálu splňuje požadavky nezávislosti a odborné způsobilosti** stanovené Smlouvami. Za tímto účelem může výbor 255 požádat vládu, která návrh podala, o předložení doplňujících informací nebo jiných skutečností, které považuje za nezbytné.

Konečně, pokud jde o třetí fázi postupu jmenování, která odpovídá **rozhodnutí o jmenování přijatému vládami členských států**, Soudní dvůr zdůraznil, že **úkol zajistit splnění těchto požadavků náleží kolektivně rovněž těmto vládám**, když se s ohledem na stanovisko výboru 255 rozhodnou jmenovat soudcem Tribunálu kandidáta navrženého jednou z těchto vlád. Po svém jmenování se totiž tento kandidát stává unijním soudcem a nezastupuje členský stát, který jej navrhl.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ Podle čl. 19 odst. 2 třetího pododstavce SEU: „Soudci a generální advokáti Soudního dvora a soudci Tribunálu jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a splňují požadavky článků 253 a 254 [SFEU]. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let.“ Článek 254 druhý pododstavec SFEU stanoví, že soudci Tribunálu „jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí“.

² Podle článku 255 SFEU: „Zřizuje se výbor, který před jmenováním vládami členských států [...] vydává stanovisko k vhodnosti kandidátů na funkce soudce a generálního advokáta Soudního dvora a Tribunálu.“